

Студенти 4 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

СОЦІАЛЬНИЙ БІЗНЕС-ПРОЕКТ "КОЛЕСИКИ" ЯК КРОК ДО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто поняття соціально орієнтованого бізнесу, мету його створення, особливості функціонування та перспективи подальшого розвитку на прикладі соціального бізнес-проекту "Колесики", розробленого студентами ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Аннотация. Рассмотрено понятие социально ориентированного бизнеса, цель его создания, особенности функционирования и перспективы дальнейшего развития на примере социального бизнес-проекта "Колесики", разработанного студентами ХНЭУ им. С. Кузнеця.

Annotation. The concept of social-oriented business, the purpose of its foundation, the peculiarities of functioning and the prospects of further development are considered on the example of social business project "Kolesiky" developed by Simon Kuznets KhNUE students.

Ключові слова: соціально орієнтований бізнес, корпоративна соціальна відповідальність, інвестиції, люди з обмеженими можливостями пересування, ефективно працевлаштування.

Останнім часом усе більшої актуальності набуває проблема соціально орієнтованого бізнесу. Необхідність корпоративної соціальної відповідальності бізнес-структур доведена недовговічністю та кризовим характером традиційного підприємництва, яке, досягаючи короткострокових надприбутків, водночас руйнує економічні зв'язки та закономірності, а також не вирішує соціальних проблем [1]. Незважаючи на теоретичні напрацювання та практичне втілення соціальної відповідальності в інших країнах світу, в Україні досі відкритим залишається питання соціальної відповідальності бізнесу в сучасних умовах господарювання.

Під поняттям "соціальне підприємництво" криється важлива сфера життєдіяльності суспільства, адже кризи та соціальні проблеми неминуче призводять до поглиблення розшарування його членів за рівнем життя. Окрім державних установ, які за своїм призначенням повинні згладжувати такі протиріччя, є також й інші – неурядові, або приватні, установи, які шукають альтернативних шляхів зменшення соціальної напруги і роблять вагомий внесок у стабілізаційні процеси [1].

Соціально орієнтований, або соціальний, бізнес – це принципово новий різновид підприємництва. Досі бізнес мав на меті виключно отримання прибутку. На відміну від традиційного, соціальний бізнес приносить прибутки, вирішуючи соціальні проблеми і допомагаючи суспільству функціонувати більш ефективно. Він приймає виклики суспільства, комбінуючи ділові ноу-хау з прагненням підвищити якість життя, і фокусується не на самому собі, а на проблемах та перспективах навколишнього світу [2]. Соціально орієнтований бізнес базується на семи основних принципах.

Ці принципи нагадують ідеальну модель, до якої, безумовно, прагне кожен соціальний підприємець. Принципи полягають у такому:

1. Метою бізнесу не є надприбуток. Його мета полягає в тому, щоб подолати одну з гострих проблем, що загрожують суспільству. Наприклад: підвищити рівень життя, освіти, охорони здоров'я, забезпечити доступ до сучасних технологій, захистити довкілля.

2. Інвестори в соціальний бізнес повертають тільки суму своїх інвестицій, без яких-небудь дивідендів. Дуже рідко індекс прибутковості проекту перевищує одиницю. Період окупності соціального проекту значно довший за прийнятні для бізнес-планів 3 – 5 років.

3. Після повернення інвесторів суми інвестицій основний прибуток компанії вкладається в її розвиток і поліпшення якості продукції.

4. Проект має бути розроблено за принципами фінансової та економічної стійкості.

5. Екологічна відповідальність соціально орієнтованого бізнесу обов'язкова.

6. Соціальний проект має забезпечувати працівників гідною заробітною платою й оптимальними умовами праці.

7. Соціальним бізнесом мають займатися духовно й соціально зрілі особистості, які прагнуть

допомогти вирішити частину проблем суспільства й ладні долати труднощі непорозуміння з боку влади, інших бізнес-структур, частини населення [2].

Соціальний бізнес-проект копіювального центру "Колесики" є студентською ініціативою зі створення саме соціально орієнтованого бізнесу на території України у місті Харкові. Цей проект має на меті не лише започаткувати соціально орієнтоване підприємництво, а й створити прецедент бізнесу, у якому працюватимуть на постійній основі люди зі статусом інваліда, а саме люди в інвалідних візках. Не менш важливою метою цього проекту є привернення уваги українського суспільства до проблем людей з інвалідністю. Проектна команда, що складається з авторів статті – студентів бакалаврату ХНЕУ ім. С. Кузнеця, прагне сформувати розуміння того, що люди з інвалідністю є повноцінними членами суспільства, проте через недбале ставлення держави та незацікавленість бізнес-структур вони не мають постійного місця роботи й адекватної заробітної платні. За проектом приміщення центру буде розмежоване таким чином, аби працівникам не потрібно було пересуватись на певну відстань – усі прилади знаходитимуться під рукою.

Створюючи на кошти інвесторів великий зручний центр друку в місті Харкові, що надаватиме всі види друкарських послуг, від звичайного ксероксу до оформлення книг і журналів, працівниками якого будуть люди з обмеженими фізичними можливостями, проектна команда спонукає кожну небайдужу людину зробити свій, нехай і невеликий, внесок у вагому для суспільства справу – відстоювання прав інвалідів в Україні. Назва "Колесики" асоціює даний проект із, по-перше, постійним рухом вперед, розвитком, тобто змінами до кращого у суспільстві; по-друге, з маленьким колесом у механізмі годинника, без якого він не працюватиме. Авторський проект – це лише перший крок до покращення рівня життя людей з інвалідністю за рахунок соціально орієнтованого підприємництва, але молодь міста Харкова вірить у те, що цей крок спонукатиме до руху весь механізм життя в Україні.

Крім того, проект не має зарубіжних аналогів, а у перспективі його можна масштабувати не лише на території нашої держави, але й за кордоном, де проблема ставлення суспільства до людей з інвалідністю та їх гідного працевлаштування постає не менш гостро.

Таким чином, розвиток соціальної відповідальності малого та середнього бізнесу для підтримки соціально вразливих верств населення на сьогоднішній день є найважливішим кроком на шляху до оздоровлення суспільства. Проект створення соціально орієнтованого бізнесу "Колесики", що пропонується до розгляду органів влади, інвесторів та благодійних організацій, розроблено з урахуванням наведених теоретичних принципів соціального підприємництва.

Наук. керівн. Биба Н. М.

Література: 1. Комарницький І. Ф. Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент управління сучасним підприємством [Електронний ресурс] / І. Ф. Комарницький, З. І. Галушка. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>. 2. Божкова В. В. Соціально відповідальний бізнес як один із напрямків поліпшення іміджу вітчизняних суб'єктів господарювання / В. В. Божкова, Л. Ю. Сагер // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 1. – С. 145–152.